

Vill du också att valet 2022 blir ett val om omställningen?

HÄR ÄR FYRA AKTIVITETER SOM KAN GÖRA VALET 2022 TILL ETT KLIMATVAL I DIN KOMMUN

Under valår är möjligheterna att påverka politiker och intressera allmänheten som störst. Under 2021-2022 kommer flera nya FN-rapporter, samtidigt som klimatbevakningen i medierna blivit mycket bättre senaste åren. [74 procent av svenskarna](#) nu vill att samhället ska göra mer för att ta hand om planeten.

Förutsättningar för att vi ska lyckas få till ett verkligt klimatval 2022, är bättre än någonsin. Därför samlar vi här fyra konkreta aktiviteter som underlättar för dig och andra klimatengagerade i din kommun att få klimatfrågorna på agendan i det kommunala valet.

Syftet är att göra det så lätt som möjligt att vara en del av en rörelse som får politiken att påskynda omställningen. Om vi i den ideella klimatrörelsen lyckas genomföra detta i många kommuner, så kommer vi tillsammans att bli en förändringskraft i Sverige.

Här finns strategiförslag och färdiga texter för att:

1. Bilda eller reaktivera en lokal kampanjgrupp och få uppmärksamhet i medierna om det
2. Lägga ett medborgarförslag och få uppmärksamhet i medierna för det
3. Gör en partienkät och få uppmärksamhet i medierna för det
4. Gör ett panelsamtal med företrädare för partierna och bjud in medierna till det

Färdiga textförslag finns i materialet. Ni behöver bara anpassa det till ert sammanhang.

Kanske vill ändra fokus på frågorna? Pågår det en särskilt viktig omställningsprocess i kommunen? Se i så fall materialet som ett inspirationsmaterial och var fria att använda det som ni har nytta av. Lägga till, formulera om och ta bort.

Detta kommunikationspaket och även andra initiativ finns här:

<http://klimatsverige.se/klimatvalet/>.

I vår Facebookgrupp delar vi tips, goda exempel och erfarenheter. Den finns här:

<https://www.facebook.com/groups/KLIMATVALET/>

Söker du praktiska tips för att skriva ett pressmeddelande/? Kanske tips inför mötet med en journalist eller en beslutsfattare? Kika i [Westanders PR-handbok](#).

Vänliga hälsningar

Pontus Björkman och Torbjörn Vennström
KlimatSveriges arbetsgrupp för lokalt påverkansarbete
www.klimatsverige.se

Innehållsförteckning

1.	BILDA EN GRUPP I DIN KOMMUN/STADSDEL	2
2.	LÄGG ETT MEDBORGARFÖRSLAG	3
	Utkast till medborgarförslag för kommun:	4
	Förslag till pressmeddelande om medborgarförslaget	6
	Förslag till insändare/kort debattartikel om medborgarförslaget.....	8
3.	GÖR EN KLIMATPOLITISK PARTIENKÄT	9
	Förslag till klimatpolitisk partienkät inklusive följebrev	10
4.	ARRANGERA OFFENTLIGA KLIMATPOLITISKA SAMTAL MED PARTIerna	13
	Följebrev för paneldebatt om kommunens arbete med klimat- och hållbarhetsfrågor	15

1. BILDA EN GRUPP I DIN KOMMUN/STADSDEL

Deltar du redan i en aktiv klimatgrupp eller förening, föreslå att denna gör en kampanj inför valet. Om inte, bjud in några som redan är engagerade i klimat- och miljöfrågor till en träff. Bilda en grupp. De flesta kan sedan bjuda in ytterligare någon vän. Bestäm ett namn på gruppen (kanske Klimatvalet med ortsnamnet efteråt?). Finns redan en klimatengagerad grupp eller organisation på din ort, kanske gruppen kan ingå i den.

1. Ordna en första träff under trevliga former. Se till att alla deltagarna känner sig välkomna och får ta plats. Utbyt erfarenheter och diskutera vilka aktiviteter ni vill göra inför valet.
2. Påbörja gärna planeringen av de första två aktiviteterna på en gång.
3. Påbörja gärna också diskussionen om innehållet i ett medborgarförslag (se nedan) och diskutera hur ni går vidare. Andra i gruppen kan nätverka inom kommunen. Vilka andra miljöengagerade personer och sammanslutningar kan vilja vara med?
4. Utse gärna en media-ansvarig som mejlar en lokalreporter/redaktion och berättar om att er grupp har bildats och fråga om de är intresserade av att göra en intervju på ett passande tema, typ ”Ny klimatgrupp vill att valet 2020 blir ett verkligt klimatval. Gruppen har flera konkreta förslag på hur kommunen kan göra sin del av Parisavtalet”. När [Klimatforum Hägersten-Älvsjö](#) gjorde det ([se artikel här](#)) hittade 50-60 andra klimatengagerade medborgare till gruppen.
5. Anmäl gärna gruppen i nätverket Klimatsverige här: <https://klimatsverige.se/om-oss/organisation/anslut-dig-till-natverket-klimatsverige/>. Då kan fler i närområdet hitta er!
6. Sedan 2020 erbjuder föreningen Klimatriksdagen en mötesplats för lokala grupper: Forum för Lokal Klimataktivism (FOLK), med återkommande virtuella seminarier

med goda exempel och erfarenhetsutbyte. Vill ni bli inbjudna till FOLK så kan ni anmäla er här: <https://klimatriksdagen.se/folk/>

2. LÄGG ETT MEDBORGARFÖRSLAG

Genom att vi tillsammans lägger medborgarförslag i ett stort antal kommuner kan vi påverka klimatpolitiken och samtidigt bilda opinion genom att nå ut i lokala medier över hela landet. På många håll har redan liknande medborgarförslag antagits, vilket har fått i gång viktiga politiska processer. Bland annat har ett [30-tal kommuner](#) antagit koldioxidbudgetar. Det medborgarförslag, som gruppen tar fram, blir även en politisk plattform för gruppens fortsatta arbete. Det är det här vi vill uppnå!

Några kommuner är indelade i [kommundelsnämnder eller stadsdelsnämnder](#). I exempelvis Stockholm kan man bara lägga medborgarförslag på stadsdelsnivå, vars mandat/rådighet är begränsat. Tidigare erfarenheter från bland annat Klimatvalet Skarpnäck tyder på att det är bättre att samordna sig med andra klimatgrupper i staden för att tillsammans påverka nämnder, borgarråd, budget etc.

Gör så här:

1. Börja med att kika på förslaget till medborgarförslag nedan och läsa in er på vad kommunen i dag gör för att ställa om och vad kommunen skulle kunna göra mer för att minska utsläppen. Vilka styrdokument har antagits, hur ambitiösa är dessa och hur ser utvärderingarna av dessa ut? Vad är viktigast att lyfta i vår kommun?
2. Anpassa medborgarförslaget nedan så det passar er kommun! Har kommunen redan antagit en koldioxidbudget, kolla om ambitionsnivån ligger i nivå med forskningen, hur den följs upp och om åtgärderna är tillräckliga – föreslå annars åtgärder. Lyfter ni in nya förslag, kolla att kommunen har rådighet över frågan. Ni kan också dela upp förslagen i ett par olika medborgarförslag. När ni sätter ert namn under en text är det ert förslag. Gör alla ändringar som ni vill.
3. Ändra **gulmarkerat** i medborgarförslaget (och ta bort färgen) och lägg till alla som skriver under med deras boendeadresser. Alla måste vara skrivna i kommunen. Det är sällan nödvändigt att sätta sin namnteckning fysiskt.
4. De flesta, men inte alla, kommuner har ett formellt system med medborgarförslag. Saknas det ställ i så fall förslaget till kommundirektören och kommunstyrelsens ordförande. Skicka gärna en kopia till alla partier i kommunen, så kan enskilda partier själva lyfta och följa upp frågorna.
5. Gå in på kommunens hemsida för att hitta e-postadresser. Mejla in ert förslag.
6. Sprid medborgarförslaget brett. Ett bra sätt är en digital namninsamling. Lägg upp medborgarförslaget exempelvis här www.minkampanj.nu/ och uppmuntra kommunens invånare att skriva under. Stort stöd ökar intresset hos politikerna.
7. Finns det tid och ork, använd sociala medier och telefonen för att få kontakt med politiker och tjänstepersoner och ställ frågor om vad de tycker om förslagen och hur de tänker hantera förslagen i medborgarförslaget. Börja med förvaltningschefen, som har stort inflytande på beslut, och den handläggare som bereder ärendet. Vid politikerkontakter fokusera på ordföranden i nämnder. Övriga ledamöter är normalt

fritidspolitiker som har begränsat med tid och resurser. Anteckna! För er viktig information kan framkomma.

Nedan följer utkast till:

1. Medborgarförslag till kommuner
2. Pressmeddelande
3. Debattartikel/insändare

Utkast till medborgarförslag för kommun:

Medborgarförslag till **NAMN** kommun, **datum/**, **orten**

XX kommun bör påskynda arbetet för att bli klimatneutralt

»Halten av växthusgaser ska stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig.« [FN:s klimatkonvention](#), 1992

”Den globala temperaturökningen ska begränsas till långt under två grader Celsius och ansträngningar göras för att hålla ökningen under 1,5 grader Celsius jämfört med förindustriell nivå.” [Parisavtalet](#), 2015

Temperaturökningen ska inte överskrida 2 grader och helst inte heller 1,5 grader enligt Parisavtalet. Enligt den senaste stora [rapporten från FN:s klimatpanel](#), som bygger på 14 000 vetenskapliga referenser, löper vi i nuläget en 50-procentig risk att passera 1,5 grader redan i början av 2030-talet.

Havsnivåerna stiger rekordsnabbt, isarna smälter allt snabbare och vädret blir mer och mer extremt. I den alarmerande rapporten visar FN:s klimatpanel att klimatet förändras mycket snabbt på jorden. Rapporten konstaterar också att det alltmer extrema vädret inte är begränsat till någon specifik del av världen – allt värre värmeböljor, torka, bränder, regnoväder och översvämningar drabbar alla världsdelar. Även översvämningarna i norra Europa under sommaren 2021 - med hundratals dödsfall och enorma kostnader som följd - är kopplade till utsläppen.

[En internationell forskargrupp](#) varnar för att jorden redan nu närmar sig "oåterkalleliga klimateffekter" för bland annat världens tropiska korallrev, regnskogarna i Amazonas och sommarisen på Arktis.

[Runt 20 miljoner människor](#) varje år tvingas redan nu att fly på grund av väderrelaterade katastrofer. I takt med att områden på jorden blir obeboeliga kommer allt fler människor tvingas lämna sina hem. Antalet klimatflyktingar kommer att öka kraftigt till år 2050. Samtidigt lever vi i Sverige som om [vi hade fyra jordklot](#) att exploatera. Överutnyttjandet av jordens resurser leder bland annat till avskogning, vattenbrist, jorderosion, minskad biologisk mångfald och klimatförändringar.

Vi måste lyssna på forskningen. Världen kan bara släppa ut ungefär 400 miljarder ton koldioxid för att ha 67 procents chans att begränsa uppvärmningen till 1,5 grader, enligt den nya FN-rapporten.

Genom att beräkna och fördela den kvarvarande globala koldioxidbudgeten utifrån Parisavtalets temperatur- och rättviseåtaganden, skulle Sverige behöva nå ”riktigt noll” omkring år [2035](#). Det innebär utsläppsminskningar på [mellan 12 och 15 procent varje år, med start 2020](#). Vetenskapligt baserade koldioxidbudgetar är ett konkret redskap för kommuner och regioner att visa hur de arbetar för de globala klimatmålen. Drygt 30 kommuner och tio regioner har redan antagit en klimatbudget ([här ett exempel från Nyköping](#)).

Senaste [sammanställningen](#) av Parisavtalets 191 parter klimatmål visar att utsläppen av växthusgaser kommer att öka med 16 procent till 2030 jämfört med 2010. Världen är på väg mot 2,7 graders uppvärmning. Vi rör oss mot en global katastrof som kommer att kunna mätas i enorma förluster av människoliv och försörjningsmöjligheter, sa FN:s generalsekreterare António Guterres i ett uttalande.

Alla aktörer - privatpersoner, organisationer, företag, statliga myndigheter, regioner, kommuner - måste nu anstränga sig ännu mer om vi ska lyckas vända utvecklingen. [74 procent av svenskarna](#) vill att samhället ska göra mer för att ta hand om planeten.

Riksdagen slår fast i [Sveriges genomförande av Agenda 2030](#) att: ”I (det kommunala) uppdraget ingår de grundlagsfästa skyldigheterna att främja hållbar utveckling så som de uttrycks i regeringsformen (1 kap. 2 §). Det är på den lokala och regionala nivån som de flesta kontakterna mellan det offentliga och medborgare, näringslivet på den lokala nivån och civilsamhället finns. Det är på den lokala och regionala nivån som nationella mål, globala åtaganden, EU-rätt och nationell lagstiftning omsätts i praktisk handling.”

För näringslivet är omställningen till klimatneutralt en avgörande konkurrensfaktor. De som ställer om snabbast kommer att framtidssäkra sin verksamhet och bidra med klimatsmarta jobb. Alla aktörer tjänar på en snabb omställning – alternativet kommer att bli oerhört mycket kostsammare, visar samstämmig forskning.

Kraftiga och snabba utsläppsminskningar krävs, även i vår kommun, för att bidra till ett stabilt klimat, samtidigt som vi behöver stärka skogens och naturens förmåga att ta upp koldioxid (kolsänkor) inom kommunens gränser. Kunskap och folkbildning är centralt för att få med sig kommuninvånarna i omställningen. Parisavtalets Artikel 12 säger att alla länder som står bakom avtalet är skyldiga att informera medborgarna och involvera dem i klimatomställningen. En satsning på folkbildning och lokala klimatrådslag är ett bra sätt att göra det.

Parallellt med detta behöver vi arbeta vidare med anpassningsåtgärder av vårt samhälle för att kunna hantera de extremväder som kommer att bli allt vanligare. även om vi lyckas med målen i Parisavtalet.

Vi föreslår att **NAMN kommun** fattar beslut om:

A. Att fastställa att vi befinner oss i ett klimatnödläge och att kommunen ska lyssna till och ta hänsyn till den samlade klimatforskningen (FN:s klimatpanels rapporter) när verksamheten utvecklas.

B. Att anta en vetenskapligt baserad koldioxidbudget, utifrån Parisavtalets temperatur- och rättviseåtaganden. Koldioxidbudgeten ska brytas ner per verksamhetsområde och följas upp årligen i samband med ekonomiska rapporter.

C. Att kommunen beskriver alla de åtgärder som behövs (även vad gäller metan) för att nå nollutsläpp senast 2035 och integrerar åtgärderna i ordinarie verksamhetsplan och ekonomisk budget. Satsningar bör exempelvis göras på energieffektivisering och utsläppsfria energikällor, elförsörjning och fjärrvärme som är utsläppsfria (vind, solvärme mm), att minska transporter och främja utsläppsfria transporter, laddinfrastruktur, avgiftsfri kollektivtrafik eller mycket låg taxa, att införa miljözoner, att främja en cirkulär ekonomi, att minska matens klimatpåverkan, klimatneutrala bostäder, att vid byggnation ställa krav på återanvändning, träkonstruktioner, betongminimering (alternativ finns, exempelvis Foam glas) och att det upprättas en klimatbudget, gröna klimatsmarta jobb och en klimatsmart välfärd, att stärka kommunens skogar, naturområden och parker som kolsänkor, klimatneutrala

fondplaceringar samt att ställa och följa upp långtgående hållbarhetskrav vid alla kommunala upphandlingar och inköp. Parallellt med detta behövs anpassningsåtgärder för att kunna hantera de extremväder som kommer att bli allt vanligare, även om vi lyckas med målen i Parisavtalet.

D. Att kontakta alla företag, organisationer och offentlig verksamhet inom kommunen för att hjälpa till med hållbarhetsanalyser och stimulera energieffektivisering och andra omställningsinsatser.

E. Att initiera en permanent informations- och folkbildningsverksamhet i dialog med lokala organisationer, näringsliv och skolor i syfte att nå alla invånare och elever i kommunen för att främja hållbara konsumtionsmönster, samt omställnings- och anpassningsinsatser.

Med förhoppning om en bekräftelse på mottaget medborgarförslag och ett snabbt beslut av kommunfullmäktige.

Vänliga hälsningar

NN, fysisk adress och e-postadress

NN, fysisk adress och e-postadress

NN, fysisk adress och e-postadress

Förslag till pressmeddelande om medborgarförslaget

1. Gör en lista över medier som rapporterar om vad som sker i kommunen och leta upp mejladresser till redaktionerna, även till enskilda journalister. Tänk gratistidningar, betaltidningar, lokalradio, lokal-tv och nyhetssajter. Var uppmärksamma på att det ofta inte är samma mejladresser för nyhetstips och för insändare/debattartiklar.

2. Ändra det **gulmarkerade** i mallen för pressmeddelandet. Citaten i pressmeddelandet kan delas upp på olika personer om ni är flera som skriver under medborgarförslaget. När ni har skickat in ert medborgarförslag till kommunen är det en nyhet i sig. Då kan ni skicka pressmeddelandet till journalisterna/medierna.

3. Om en journalist ringer: Be att få återkomma, kanske en halvtimme senare, och passa på att höra efter vilka frågor hen vill ställa. Anteckna frågorna! Nu finns tid att samla tankarna. Vad i medborgarförslaget och pressmeddelandet vill ni lyfta? Återanvänd gärna citaten. Här finns tips inför journalistsamtalet från pr-byrån Westander: westander.se/pr-handboken/10-tips-om-intervjuer.

PRESSMEDDELANDE

NN Kommunen måste minska utsläppen snabbare

- skriver invånare i ett medborgarförslag

Mer än 6 år har gått sedan världens länder antog Parisavtalet. Ändå har utsläppen ökat. Politikerna har inte gjort tillräckligt. Därför lägger nu en grupp

invånare i NN kommunen ett medborgarförslag för att påskynda omställningsarbetet.

De åtaganden som världens länder gjort i sina klimatplaner motsvarar en uppvärmning på 2,7 grader, enligt en ny sammanställning från FN. En sådan klimatförändring skulle få förödande konsekvenser för en stor del av människorna och andra arter på vår jord. Vi rör oss mot en global katastrof som kommer att mätas i enorma förluster av människoliv och försörjningsmöjligheter, kommenterade FN:s generalsekreterare António Guterres.

- Situationen är så allvarlig och oroväckande att alla aktörer nu måste påskynda omställningen. Även NN kommun måste anstränga sig mer för att minska utsläppen och även göra det lättare för invånarna att leva klimatsmart, säger NN, invånare i NN KOMMUN.

FN-rapporten visar att havsnivåerna stiger rekordsnabbt och isarna smälter allt snabbare. Redan år 2050 förväntas världens korallrev ha försvunnit. Värmeböljor, torka, bränder, regnoväder och översvämningar drabbar alla världsdelar. Även översvämningarna i norra Europa under sommaren 2021 - med hundratals dödsfall och enorma kostnader som följd - är kopplade till utsläppen.

[En internationell forskargrupp](#) varnar för att jorden redan nu närmar sig "oåterkalleliga klimateffekter" för bland annat världens tropiska korallrev, regnskogarna i Amazonas och sommarisen på Arktis.

Invånarna som har lagt medborgarförslaget vill därför se att kommunen antar en vetenskapligt baserad koldioxidbudget samt ett utvecklat klimatomställnings- och folkbildningsprogram.

- Nu måste vi snabbt fasa ut fossila bränslen och stärka skogens och naturens förmåga att ta upp koldioxid (kolsänkor) inom kommunens gränser. Det handlar om vilken värld vi vill lämna efter oss till våra barn och barnbarn. En värld med extremväder och där stora områden på vår jord är obeboeliga eller en planet i balans med förutsättningar för välstånd och ett liv i harmoni? säger NN, invånare i KOMMUN/STADSDEL.

[Runt 20 miljoner människor](#) varje år tvingas redan nu att fly på grund av väderrelaterade katastrofer. Antalet klimaflyktingar kommer att öka kraftigt de närmaste decennierna, om vi inte hejdar uppvärmningen.

För mer information och intervju, kontakta

NN, e-postadress, mobil – till de som uttalat sig ovan
NN, e-postadress, mobil – till de som uttalat sig ovan

Pressbilder finns här:

[LÄNK](#) till ev porträttbilder på de som uttalat sig ovan

Fakta

Medborgarförslaget finns här: [LÄGG TILL LÄNK OM DET PUBLICERATS PÅ KOMMUNENS eller någon annan HEMSIDA. Klistra annars in medborgarförslag här.](#)

Förslag till insändare/kort debattartikel om medborgarförslaget

1. Några veckor innan kommunen ska ta beslut om medborgarförslaget är det bra att skicka en insändare/debattartikel till medierna. Ni kan vara flera som skriver under artikeln.
2. Ändra det som är **gulmarkerat i insändaren/debattartikeln**.
3. Kolla gärna med redaktionerna i förväg hur många tecken, inklusive blanksteg, artikeln ska vara. Kanske måste den kortas? Kan artikeln vara längre än nedan förslag, går det att använda mer text från medborgarförslaget.

Förslag följebrev och insändare/debattartikel

Hej!

För att hindra farliga klimatförändringar måste nu alla aktörer höja sina ambitionsnivåer i omställningsarbetet. **Vi/jag** har lagt ett medborgarförslag för att **kommunen** ska bidra till att hejda den globala uppvärmningen och på sikt bli klimatneutral. Snart ska **kommunen** fatta beslut om förslaget. Är ni intresserade av att publicera insändaren/korta debattartikeln nedan?

Vänliga hälsningar

Avsändaren, adress, mobilnummer
företrädare för...

Tillsammans kan vi göra **NAMN kommun** klimatneutral och hållbar

Ökningen av jordens medeltemperatur ska hållas väl under 2 grader och helst begränsas till max 1,5 grader. Det ställde sig världens nationer bakom när det globala klimatavtalet i Paris antogs i december 2015. Men de åtaganden som världens länder gjort i sina klimatplaner motsvarar en uppvärmning på 2,7 grader, visar FN i en ny sammanställning.

Vi rör oss mot en global katastrof som kommer att mätas i enorma förluster av människoliv och försörjningsmöjligheter, kommenterade FN:s generalsekreterare António Guterres.

Havsnivåerna stiger rekordsnabbt och isarna smälter allt snabbare. Redan år 2050 förväntas världens korallrev ha försvunnit. Värmeböljor, torka, bränder, regnoväder och översvämningar drabbar alla världsdelar. Även översvämningarna i norra Europa under sommaren 2021 - med hundratals dödsfall och enorma kostnader som följd - är kopplade till utsläppen.

[En internationell forskargrupp](#) varnar för att jorden redan nu närmar sig "oåterkalleliga climateffekter" för bland annat världens tropiska korallrev, regnskogarna i Amazonas och sommarisen på Arktis.

[Runt 20 miljoner människor](#) varje år tvingas redan nu att fly på grund av väderrelaterade katastrofer. Antalet klimatflyktingar kommer att öka kraftigt de närmaste decennierna, om vi inte hejdar uppvärmningen.

Kraftiga och snabba utsläppsminskningar krävs, även i vår kommun, för att bidra till ett stabilt klimat, samtidigt som vi behöver stärka skogens och naturens förmåga att

ta upp koldioxid (kolsänkor) inom kommunens gränser. Kunskap och folkbildning är centralt för att få med sig kommuninvånarna och företag i omställningen.

För näringslivet är omställningen till klimatneutralt en avgörande konkurrensfaktor. De som ställer om snabbast kommer att framtidssäkra sin verksamhet och bidra med klimatsmarta jobb. Alla aktörer tjänar på en snabb omställning – alternativet är oerhört mycket kostsammare.

För att driva på **Namn kommunen**s arbete med dessa frågor har vi lagt ett medborgarförslag med klimatåtgärder som involverar kommunens organisation, medborgarna, företagen, och civilsamhället. Kommunen behöver utlysa ett klimatnödläge och fastställa en koldioxidbudget som är kopplat till konkreta omställningsplaner inom alla sektorer.

Klimatfrågan handlar om vilken värld vi vill lämna efter oss till våra barn och barnbarn. En värld med extremväder och där stora delar av vår jord är obeboeliga eller en planet i balans med förutsättningar för ett liv i harmoni och med välstånd?

Klimatkrisen vi nu står inför är av sådan art att vi behöver extraordinära insatser av kommunen, men även av alla som bor och verkar i kommunen. Tillsammans kan vi bli en del av lösningen som världen så innerligt behöver.

Vi hoppas att partierna i kommunfullmäktige kan enas i mänsklighetens största utmaning någonsin. Stödjer ni **vårt** medborgarförslag?

NN, invånare i **KOMMUN/STADSDELSNÄMND**

NN, invånare i **KOMMUN/STADSDELSNÄMND**

3. GÖR EN KLIMATPOLITISK PARTIENKÄT

En klimatpolitisk enkät med partierna i kommunen (eller regionen) tvingar partierna att ta ställning om viktiga klimatfrågor (som de annars inte skulle uttala sig om). Det är kanske vårt bästa tillfälle att få partierna att svara på frågor om omställningsåtgärder och flytta fram deras ståndpunkter. Enkätensvaren kan sedan följas upp efter valet, och användas som påtryckning. Partiernas svar på enkäten har ett nyhetsvärde för lokala medier.

Gör så här:

1. Formulera frågorna utifrån de förändringar som vi vill se i kommunen. Använd ja, nej och kanske/vet ej-frågor (då är det lätt att jämföra svaren från partierna och det tvingar fram lite rakare svar). Komplettera med en kolumn där svaren sedan kan motiveras. För att få alla partier att svara, måste antalet frågor begränsas. Förslagsvis högst 15 frågor. Se ett smörgåsbord av möjliga frågor nedan (välj några av dem och skriv till andra som berör viktiga processer i kommunen). Frågorna bör anpassas till varje kommun och till de klimatpolitiska program/åtgärder som kommunen eventuellt har.

2. Enkäten kan skickas redan i slutet av 2021, alternativt första kvartalet under våren 2022. Sammanställ en kontaktlista över alla partiernas politiska sekreterare. Att få in svar från alla partier kan ta en månad. Planera för en eller två e-postpåminnelser och telefonsamtal (behövs ofta för att få in svar).

3. Enkätensvaren ger oss unika uppgifter om partiernas åsikter, vilka kan användas som nyheter för journalister och i debattartiklar, där vi exempelvis kan visa på åsiktssamhörighet mellan partierna och vad som skiljer dem åt. Ta gärna fasta på svaren som är positiva för klimatet. Rubriken till ett pressmeddelande kan vara

exempelvis: ”Fyra av sju partier vill införa en koldioxidbudget, visar en ny partienkät.”

4. Med utgångspunkt i partienkäten är det lätt att genomföra ett panelsamtal (se längre ner).

Förslag till klimatpolitisk partienkät inklusive följbrev

Byt ut allt som är **gulmarkerat**, lägg till avsändarna som står bakom aktiviteten och anpassa brevet till de lokala förutsättningarna. Gör det lilla extra besväret att skicka personligt till respektive partis politiska sekreterare (”Hej Anna!”). Det underlättar att få svar (och därmed mindre uppföljningsarbete).

Hej **Namn!**

Valet i september närmar sig. Vi är ett stort antal miljöengagerade medborgare, organiserade i **föreningen/arbetsgruppen**, som vill veta mer om vad partierna i kommunen har för klimatpolitik.

Senaste [sammanställningen](#) av Parisavtalets 191 parter klimatmål visar att utsläppen av växthusgaser kommer att öka med 16 procent till 2030 jämfört med 2010. Världen är på väg mot 2,7 graders uppvärmning. Vi rör oss mot en global katastrof som kommer att kunna mätas i enorma förluster av människoliv och försörjningsmöjligheter, sa FN:s generalsekreterare António Guterres i ett uttalande.

Enligt den senaste [rapporten från FN:s klimatpanel](#), som bygger på 14 000 vetenskapliga referenser, löper vi i nuläget en 50-procentig risk att passera 1,5 grader redan i början av 2030-talet. Havsnivåerna stiger rekordsnabbt, isarna smälter allt snabbare och vädret blir mer och mer extremt.

[En internationell forskargrupp](#) varnar för att jorden redan nu närmar sig "oåterkalleliga klimateffekter" för bland annat världens tropiska korallrev, regnskogarna i Amazonas och sommarisen på Arktis.

Riksdagen slår fast i [Sveriges genomförande av Agenda 2030](#) att: ”I (det kommunala) uppdraget ingår de grundlagsfästa skyldigheterna att främja hållbar utveckling så som de uttrycks i regeringsformen (1 kap. 2 §). Det är på den lokala och regionala nivån som de flesta kontakterna mellan det offentliga och medborgare, näringslivet på den lokala nivån och civilsamhället finns. Det är på den lokala och regionala nivån som nationella mål, globala åtaganden, EU-rätt och nationell lagstiftning omsätts i praktisk handling.”

Vi genomför nu en enkät med partierna i kommunen för att kunna erbjuda invånarna kunskap om hur partierna ställer sig till de klimatpolitiska utmaningarna. Syftet är att inför valet öka kunskapen och intresset för klimatpolitiken och tydliggöra partiernas syn på frågor som är viktiga för att skapa ett utsläppsfritt och hållbart samhälle.

Vi kommer att presentera en jämförelse av partiernas svar för medier och invånarna. Vi ber om en respons på vår enkät senast den **DATUM**.

Bekräfta gärna att ni fått denna partienkät.

Vänliga hälsningar,

FÖR- OCH EFTERNAMN

NN, aktiv i ORT och representant för arbetsgruppen/nätverket/föreningen NN

GÄRNA FLERA UNDERSKRIFTER**TELEFONNUMMER OCH E-POST TILL DE SOM SKRIVER UNDER**

Fråga	Ja	Nej	Kanske	Kommentera och motivera ert svar här
1. Forskningen visar att Sverige bör nå nollutsläpp redan 2035 för att göra sin del av Parisavtalet. Bör kommunen ha uppnått nollutsläpp till år 2035?				Om inte, till när?
2. Över 30 kommuner har redan antagit en koldioxidbudget. Anser ni att kommunen ska anta en vetenskapligt baserad koldioxidbudget som följs upp årligen?				Om nej/kanske, utveckla gärna ert svar:
3. Bör kommunen sätta mål och arbeta för minskad klimatpåverkan från medborgarnas konsumtion? (dvs där även utsläpp från inköp av inhemska och importerade varor, samt utrikes resor vägs in)				Vilka mål och hur ska kommunen arbeta med det?
4. Anser ni att kommunen ska verka för att minska personbilstrafiken inom kommunen?				Om ja, med vilka åtgärder?
5. Anser ni att kommunen bör införa miljözoner (för enbart utsläppsfria fordon) inom tätbebyggda områden?				Om ja, när bör det införas?
6. Vill ni investera i fler laddstolpar?				Om ja, hur ser ambitionsnivån ut?
7. Vill ert parti införa en avgiftsfri kollektivtrafik för att minska utsläppen från transporter?				Om ja, precisera till när:
8. Vill ert parti se avgiftsreduktioner inom kollektivtrafiken?				Om ja, precisera vad ni vill här:
9. Vill ni ta bort tjänsteresor med flyg inom den kommunala organisationen?				Om ja, till när?
10. Vill ni ta bort kommunens subventioner av den lokala flygplatsen? (i förekommande fall)				Om ja, till när?

11. Ska kommunen ställa krav på klimatbudget vid markanvisningar och exploateringsavtal?				Utveckla gärna ert svar:
12. Ska kommunen främja byggande av hus i trä och foam glas (istället för betong) i samband med markanvisningar och exploateringsavtal?				Utveckla gärna ert svar:
13. Ska kommunen investera i elförsörjning och fjärrvärme som är utsläppsfria (vind, solvärme, bergvärme, spillvärme mm)?				Om ja, hur då?
14. Ska kommunen stärka kommunens skogar, naturområden och parker som kolsänkor?				Om ja, hur då?
15. Ska kommunen satsa mer på att restaurera våtmarker?				Om ja, hur då?
16. Ska kommunen ha mål för att minska användningen av kraftigt klimatpåverkande livsmedel (främst kött och flygimporterade livsmedel) inom sina offentliga eller upphandlade verksamheter?				Om ja, vilka mål?
17. Ska kommunen ställa hållbarhetskrav i all upphandling och inköp av livsmedel, varor och tjänster?				Om ja, vilka krav?
18. Anser ni att kommunen ska verka för utökade möjligheter för invånarna att själva (enskilt eller i föreningar) odla sina livsmedel?				Om ja, hur?
19. Vill ni säkerställa att kommunens placeringar av kapital är klimatneutrala?				
20. Anser ni att kommunen ska öka sina investeringar i utsläppsfria energikällor?				Om ja/kanske, hur då?
21. Är ni beredda att som i Lund minska kravet på antalet parkeringsplatser som måste byggas vid nya bostäder?				Om ja, vilka förändringar vill ni se?
22. Bör kommunen ge återvinningscentralerna i uppdrag att främja att saker och byggmaterial kan återanvändas/cirkulera?				
23. Bör kommunen tillskapa gör det själv-verkstäder, där invånare kan få hjälp att reparera saker och kläder, samt låna verktyg?				
24. Ska kommunen låta expansionen av bostäder och				Om ja, hur?

infrastruktur ske på hårdgjord mark?				
25. Ska kommunen verka för förbättrad cykelinfrastruktur?				Om ja, hur?
26. Ska körfält avvecklas till förmån för cykelbanor och grönska?				
Öppen fråga (använd kommentarsfältet): Vilka tre eller fyra omställningsfrågor har ert parti drivit mest aktivt under innevarande mandatperiod?				
Öppen fråga (använd kommentarsfältet): Hur vill ditt parti att kommunen ska stärka sitt arbete med klimatanpassning?				

4. ARRANGERA OFFENTLIGA KLIMATPOLITISKA SAMTAL MED PARTIERNAS

Genom samtal med partiernas kandidater får vi dem att sätta ner foten i klimatpolitiska frågor. Vi vill konstruktivt få partierna att flytta fram positionerna. Vi skapar genom samtalet ett intresse bland medier och allmänheten för klimatfrågorna och ökar kunskapen om vad olika partier tycker i vår tids ödesfråga. Samtidigt skapar vi relationer med förtroendevalda i valkretsen som kan ligga till grund för ett påverkansarbete under mandatperioden.

Vill gruppen bygga relationer och få så djupa svar som möjligt, är det bäst att föra samtal med ett eller ett par partier åt gången. Då ges tid och utrymme för mer resonerande samtal om klimatutmaningarna och de åtgärder som behövs. När alla partier samlas samtidigt är det lätt att det blir mer av pajkastning.

Men som en liten ideell grupp kan det vara svårt att hinna med flera politikersamtal. Då är det så klart mycket bättre att arrangera ett panelsamtal, där man bjuder in alla partier, än inget alls.

Gör så här

1. Gör en ansvarsfördelning och en kort plan med tydliga deadlines. Det är bra med en särskild plan för att nå ut och marknadsföra de klimatpolitiska samtalen. Många i publiken visar på stort engagemang för frågan, och kan också få fler att rösta på de partier som har bäst klimatpolitik.

2. Bestäm målgrupp (kandidater till kommunfullmäktige, regionen- eller riksdagen) utifrån de politiska frågor som arrangörgruppen prioriterar. Vill ni kan ni pröva att bolla frågeställningar i <https://www.facebook.com/groups/KLIMATVALET/>. Det kan även få fler, på andra orter, att ta ett initiativ.

- 3. Boka lokal** som fungerar storleks- och ljudmässigt. Sök samarbete med andra organisationer som har tillgång till lokal gratis? Studieförbund? Folkets Hus? Församlingslokal?
- 4. Bjud helst in två tre månader i förväg.** Konkurrensen ett valår är hård, så bestäm datum och skicka inbjudan så fort som möjligt. Leta fram mejladresser till partiernas kanslier och skicka ett personligt mejl ”Hej Anita!” och följ upp med en påminnelse inom två veckor, därefter telefonsamtal. Nedan finns förslag på inbjudningsbrev
- 5. Gör en skriftlig presentation av panelsamtalet/n.** Presentera panelsamtalet intresseväckande. Den som läser ska känna att det här får jag inte missa. Kika på andra organisationers seminariepresentationer, t ex från de stora miljöorganisationerna.
- 6. Att nå ut.** Antal deltagare avgör helhetsintrycket. Lägg mycket tid på att nå ut. Samarbeta gärna med en aktör som har många följare i sina kanaler? Det kan även vara ett nyhetsmedia. Kartlägg kalendrier i kommunen, digitala nyhetsbrev, sociala medier, anslagstavlor etc. Går det att använda kommunens kommunikationskanaler? Lägg upp ett Facebook-event och uppmuntra alla deltagare och vänner att bjuda in till eventet.
- 7. Använda medier för att nå ut.** Panelsamtal med valkandidater är intressant för media, som är en viktig kanal för att nå ut. Gör en medialista med både mejladresser till kalendrier, redaktioner och enskilda journalister. Tänk lokalnyheter och lokalprogram i radio och TV, nyhets- och ledarredaktioner på alla tidningar i området, samt aktivist- och föreningspress. Erbjud lokala nyhetskanaler/program att sända debatten. Utse gärna en ansvarig för mediekontakter. Denne får gärna vara talesperson.
- 8. Utse en eller två erfarna moderatörer** och tänk igenom allt praktiskt runt debatten. [Tips till moderatören finns här.](#)
- 9. Skicka grundfrågor i förväg** till paneldeltagarna. Har ni gjort en valenkät, kan den vara utgångspunkten för frågorna (tips på frågor finns även i partienkäten ovan). Kom ihåg att fråga om förslagen i medborgarförslaget. Skicka gärna med en kort artikel om senaste rapporten från FN:s klimatpanel, så allvaret blir tydligt.
- 10. Samtalets innehåll** och upplägg formas av arrangörgruppen i samarbete med moderator. En del av panelsamtalet kan vara ja/nej-frågor där deltagarna exempelvis får visa upp Nej/Ja-lappar. Det ger några raka besked och kan flytta fram positioner. Tacka av paneldeltagarna (klimatneutrala presenter – en guidad tur i naturreservat!?) och publiken och berätta var man kan hitta mer information om klimatutmaningarna (FN:s klimatpanels rapporter hos SMHI, mediernas klimatbevakning, bra grupper/sidor i sociala medier etc).
- 11. Dokumentation.** Paneldebatten är ett utmärkt underlag för påverkan inför valet och under kommande mandatperiod. Publicera gärna dokumentationen på en hemsida eller en FB-grupp. Skicka dokumentationen till paneldeltagarna, för att påminna om frågorna, och tacka ännu en gång för deltagandet.

Följebrev för paneldebatt om kommunens arbete med klimat- och hållbarhetsfrågor

Byt ut allt som är **gulmarkerat**, lägg till avsändarna som står bakom aktiviteten och anpassa brevet till de lokala förutsättningarna. Gör det lilla extra besväret att skicka personligt till partiets politiska sekreterare.

Hej **namn!**

Valet i september närmar sig. FN har nyligen kommit med två nya rapporter om hur allvarlig situationen är. Vi är ett stort antal oroade medborgare i **kommunen** som engagerar oss i klimat- och hållbarhetsfrågor i **gruppen/föreningen**.

Senaste [sammanställningen](#) av Parisavtalets 191 parter klimatmål visar att utsläppen av växthusgaser kommer att öka med 16 procent till 2030 jämfört med 2010. Världen är på väg mot 2,7 graders uppvärmning. Vi rör oss mot en global katastrof som kommer att kunna mätas i enorma förluster av människoliv och försörjningsmöjligheter, sa FN:s generalsekreterare António Guterres i ett uttalande.

Och enligt den senaste [rapporten från FN:s klimatpanel](#), som bygger på 14 000 vetenskapliga referenser, löper vi i nuläget en 50-procentig risk att passera 1,5 grader redan i början av 2030-talet. Havsnivåerna stiger rekordsnabbt, isarna smälter allt snabbare och vädret blir mer och mer extremt.

[En internationell forskargrupp](#) varnar för att jorden redan nu närmar sig "oåterkalleliga klimateffekter" för bland annat världens tropiska korallrev, regnskogarna i Amazonas och sommarisen på Arktis.

Riksdagen slår fast i [Sveriges genomförande av Agenda 2030](#) att: ”I (det kommunala) uppdraget ingår de grundlagsfästa skyldigheterna att främja hållbar utveckling så som de uttrycks i regeringsformen (1 kap. 2 §). Det är på den lokala och regionala nivån som de flesta kontakterna mellan det offentliga och medborgare, näringslivet på den lokala nivån och civilsamhället finns. Det är på den lokala och regionala nivån som nationella mål, globala åtaganden, EU-rätt och nationell lagstiftning omsätts i praktisk handling.”

Syftet med samtalet är att inför valet öka kunskapen om klimatfrågorna och vad de olika partierna vill göra för omställningsåtgärder. Klimatfrågan är ofta den fråga som flest invånare i landet oroar sig för. Frågeställningarna handlar om:

Vad kan kommunen göra för att bli klimatneutral så snart som möjligt? Vilka mål och åtgärder har partierna? Hur kan kommunen underlätta för invånarna att ställa om till en mer hållbar konsumtion och inspirera till klimatengagemang?

Paneldebatten genomförs den **XXX (DATUM OCH TID)** på **XXX (LOKAL)**. Vi hoppas att ert parti ställer upp med den som står högst på partiets valsedel i **KOMMUNEN** alternativt med den som är klimat- och miljöpolitisk talesperson för partiet i **KOMMUNEN**.

Vi ber om en respons på vår förfrågan senast den **XXX**.

Vänligen bekräfta att ni fått denna förfrågan.

Vänliga hälsningar,

FÖR- OCH EFTERNAMN

TELEFONNUMMER OCH E-POST TILL DE SOM SKRIVER UNDER